

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.3.46>

ВИДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ

Яцентюк С.В.,

*аспірант кафедри права та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного університету*

імені Володимира Винниченка

ORCID: 0009-0005-3587-5290

e-mail: syatsentik@cuspu.edu.ua

Яцентюк С.В. Види адміністративно-правових засад діяльності комунальних підприємств, установ, організацій.

Обґрунтовано, що оптимальним є розуміння, згідно з яким адміністративно-правові засади визначаються як сукупність певних параметрів (характеристик), закріплених у нормах адміністративного права.

Запропоновано під адміністративно-правовими засадами діяльності комунальних підприємств, установ, організацій розуміти систему комплексних характеристик, встановлених адміністративно-правовими нормами, що слугують основою функціонування комунальних підприємств, установ, організацій як суб'єктів адміністративного права та загалом відображають особливості їх адміністративно-правового статусу.

Відзначено, що вироблений вченими-адміністративістами підхід, за яким адміністративно-правові засади певної діяльності поділяються на зовнішньоорганізаційні та внутрішньоорганізаційні, є логічно вмотивованим і таким, що покликаний забезпечити повноту та структурованість відповідного наукового дослідження. Зроблено висновок, що критерієм цього розмежування є спрямованість управлінського (організаційного) впливу та/або склад адміністративних правовідносин.

Відповідно до вищевказаного критерію, адміністративно-правові засади діяльності комунальних підприємств, установ, організацій поділено на два види (типи) – зовнішньоорганізаційні та внутрішньоорганізаційні.

Зовнішньоорганізаційні адміністративно-правові засади діяльності комунальних підприємств, установ, організацій визначено як сукупність закріплених у нормах адміністративного права комплексних регламентаційних характеристик щодо механізмів практичної реалізації функціональних напрямків, що складають предмет діяльності цих суб'єктів та обумовлюють їх взаємодію із широким спектром інституцій, насамперед суб'єктами публічного адміністрування.

Під внутрішньоорганізаційними адміністративно-правовими засадами діяльності комунальних підприємств, установ, організацій пропонуємо розуміти сукупність закріплених у нормах адміністративного права комплексних регламентаційних характеристик щодо внутрішнього влаштування (устрою) цих суб'єктів та відомчого управлінського процесу, що здійснюється їх власними органами управління зсередини з метою забезпечення належного інституційного функціонування (налагодження оптимальних організаційних зв'язків).

Ключові слова: адміністративно-правові засади, адміністративно-правові засади діяльності, внутрішньоорганізаційні засади, зовнішньоорганізаційні засади, комунальні підприємства, комунальні установи, комунальні організації.

Yatsentiuk S.V. Externally organisational and internally organisational administrative and legal fundamentals of the activities of municipal enterprises, institutions and organisations.

It is substantiated that the optimal approach is to understand administrative and legal foundations as a set of certain parameters (characteristics) enshrined in the norms of administrative law.

It is proposed to define the administrative and legal foundations of the activities of municipal enterprises, institutions, and organizations as a system of complex characteristics established by administrative and legal norms, which serve as the basis for the functioning of municipal enterprises, institutions, and organizations as subjects of administrative law and generally reflect the specifics of their administrative and legal status.

It is noted that the approach developed by administrative law scholars, according to which the administrative and legal foundations of a certain activity are divided into external organizational and internal organizational ones, is logically justified and intended to ensure the comprehensiveness and structured nature of the relevant scientific research. It is concluded that the criterion for this distinction is the orientation of managerial (organizational) influence and/or the composition of administrative legal relations.

According to the above criterion, the administrative and legal foundations of the activities of municipal enterprises, institutions, and organizations are divided into two types – external organizational and internal organizational. The external organizational administrative and legal foundations of the activities of municipal enterprises, institutions, and organizations are defined as a set of complex regulatory characteristics enshrined in administrative law norms concerning the mechanisms of practical implementation of functional directions that constitute the subject of activities of these entities and determine their interaction with a wide range of institutions, primarily subjects of public administration.

The internal organizational administrative and legal foundations of the activities of municipal enterprises, institutions, and organizations are proposed to be understood as a set of complex regulatory characteristics enshrined in administrative law norms concerning the internal structure of these entities and the departmental management process carried out by their own governing bodies from within, with the aim of ensuring proper institutional functioning (establishing optimal organizational linkages).

Key words: administrative and legal fundamentals, administrative and legal fundamentals of activity, internally organisational fundamentals, externally organisational fundamentals, municipal enterprises, municipal institutions, municipal organisations.

Постановка проблеми. З метою досягнення позитивних соціально-економічних результатів у різних сферах життєдіяльності і секторах економіки, що мають стратегічне та/або важливе значення для територіальних громад як первинних суб'єктів місцевого самоврядування, в Україні діє розгалужена мережа комунальних підприємств, установ та організацій. Водночас ці суб'єкти належать до системи суб'єктів адміністративного права, тобто є носіями суб'єктивних прав та обов'язків, що встановлені адміністративно-правими нормами. У зв'язку з чим актуалізується питання адміністративно-правих засад їх діяльності та, зокрема, їх видового розподілу.

Мета статті – розглянути та з'ясувати сутність адміністративно-правових засад діяльності комунальних підприємств, установ, організацій на основі їх видової диференціації.

Стан опрацювання проблематики. Наразі проблематика адміністративно-правових засад діяльності комунальних підприємств, установ, організацій, у тому числі в частині розуміння їх видів, залишається недостатньо висвітленою та потребує предметного наукового осмислення. Разом з цим слід відзначити, що праці, присвячені питанням адміністративно-правових засад певної діяльності або їх окремим аспектам, містяться у доробку В. Авер'янова, О. Безпалової, С. Вилкова, В. Галуцька, Т. Губанової, О. Дрозда, Д. Дроніка, Д. Заброди, В. Залужного, А. Зобніва, М. Ковалю, В. Кондратенка, Б. Логвиненка, А. Манжули, Г. Манюк, Р. Мельника, О. Мердової, Л. Миськів, В. Пчеліна, В. Русских, Є. Соболя, О. Цуркана.

Виклад основного матеріалу. Першочергово варто вказати, що ключовою змістоутворюючою категорією у контексті визначеної проблематики є поняття «адміністративно-правові засади», єдиного підходу до розуміння якого в наукових і правових джерелах дотепер не сформовано.

У сучасній юридичній науці наведене поняття використовується для позначення: 1) сукупності закріплених у нормах адміністративного права параметрів (характеристик); 2) сукупності адміністративно-правових норм; 3) засобів включення органу влади до сфери права та умов легітимізації його діяльності; 4) вихідних принципів і положень; 5) правової основи визначення і закріплення правового статусу [7, с. 159]. Водночас аналіз релевантних наукових праць засвідчує, що оптимальним є розуміння адміністративно-правових засад як сукупності певних параметрів (характеристик), закріплених у нормах адміністративного права.

Так, слід звернути увагу на трактування адміністративно-правових засад, запропоноване Д. Забродою. На його переконання адміністративно-правові засади – це сукупність закріплених у нормах адміністративного права параметрів (характеристик) суспільного явища та правовідносин, що потребують урегулювання за допомогою адміністративно-правових засобів. У змісті цих засад дослідник пропонує виокремлювати категоріальний, нормативний, інституційний та інструментально-технологічний елементи. Категоріальна складова передбачає висвітлення понять і ознак явища, змодельованих у правових актах, порівняння її з правовим і соціальним буттям і формування науково-правової категорії, що адекватно відображає правову реальність. Нормативна складова пов'язана із систематизацією нормативно-правових актів, які містять правову основу регулювання відповідних суспільних відносин, та виокремлення серед них тих, що містять адміністративно-правові норми. Інституційний елемент стосується системи суб'єктів відповідних правовідносин, їх адміністративно-правового статусу, розкриття особливостей взаємодії. Інструментально-технологічна складова стосується форм і методів діяльності суб'єктів реалізації норм адміністративного права [4, с. 49]. Особливість такого підходу полягає в тому, що він підтримується або береться за основу значною кількістю вчених-адміністративістів, зокрема Д. Дроніком [2, с. 44-45], В. Залужним [5, с. 100], М. Ковалем [7, с. 160], О. Мердовою та О. Цурканом [10, с. 14, 16].

Ми також вважаємо, що означений підхід є цілком обґрунтованим, а тому під адміністративно-правовими засадами діяльності комунальних підприємств, установ, організацій ми розуміємо систему комплексних характеристик, встановлених адміністративно-правовими нормами, що слугують основою функціонування комунальних підприємств, установ, організацій як суб'єктів адміністративного права та загалом відображають особливості їх адміністративно-правового статусу. Водночас конкретний перелік таких характеристик наразі нами не визначається, оскільки вважаємо за доцільне розгляд досліджуваних адміністративно-правових засад проводити на основі їх видової диференціації.

За одним із поширених у наукових колах підходів, адміністративно-правові засади розглядаються на основі їх поділу на зовнішньоорганізаційні та внутрішньоорганізаційні. На думку Д. Дроніка, такий підхід є цілком прийнятним, а тому використовується ним для характеристики адміністративно-правових засад діяльності патрульної поліції. Так, деталізується, що адміністративно-правові засади зовнішньоорганізаційної діяльності патрульної поліції розкривають її функціональне призначення, а внутрішньоорганізаційної – стосуються чіткого функціонування з позиції управління, кадрового та матеріально-технічного забезпечення тощо [2, с. 42]. Означене розуміння у цілому корелює і з нашими поглядами на сутність адміністративно-правових засад певної діяльності.

На основі цього ж поділу дослідження проведено А. Манжулою. Розглядаючи адміністративно-правові засади організації діяльності науково-дослідних установ, ученим було сформульовано позицію, згідно з якою: 1) зовнішньоорганізаційні засади діяльності науково-дослідних установ являють собою комплекс визначених на нормативно-правовому рівні заходів, спрямованих на підвищення ефективності такої діяльності, що здійснюються уповноваженими суб'єктами, які не входять до системи науково-дослідних установ. Іншими словами зовнішньоорганізаційні засади діяльності науково-дослідних установ являють собою правовідносини, суб'єктами яких виступають з одного боку вищенаведені установи, а з іншого – державні органи, їх посадові та службові особи; 2) внутрішньоорганізаційні засади діяльності науково-дослідних установ – це комплекс найбільш важливих, принципових вимог, на підставі та у відповідності з якими здійснюється налагодження і реалізація управління всередині організаційної структури науково-дослідної установи [9, с. 231, 269].

Аналогічний розподіл застосовано В. Русских у дисертаційній роботі, присвяченій проблематиці адміністративно-правових засад діяльності благодійних організацій. Дослідник визначив, що: 1) внутрішньоорганізаційні засади діяльності благодійних організацій являють собою сукупність визначених на нормативно-правовому рівні правовідносин, які виникають, розвиваються, видозмінюються та припиняються в зв'язку із здійсненням такими організаціями заходів, що пов'язані із питаннями їхнього внутрішнього функціонування; 2) під зовнішньоорганізаційними засадами діяльності благодійних організацій слід розуміти правовідносини, які відповідно до положень нормативно-правових актів виникають, розвиваються, видозмінюються та припиняються за участю благодійних організацій, а також інших суб'єктів, які не мають правового статусу такої

організації, діяльність яких направлена на забезпечення необхідних умов ефективного функціонування благодійних організацій у визначених сферах [12, с. 122, 123].

Також принагідно відзначити, що у теорії державного управління будь-яке організаційне середовище розглядається як сукупність внутрішніх і зовнішніх ситуаційних факторів діяльності органів публічного управління. До групи внутрішніх зараховують організаційно-функціональну структуру, технології діяльності, корпоративну культуру, матеріальне середовище та засоби праці. Зовнішнє організаційне середовище містить елементи, які перебувають за межами організації, але мають на неї суттєвий вплив. Воно поділяється на загальне середовище та середовище завдань [3, с. 494].

За таких обставин убачаємо, що вироблений вченими-адміністративістами підхід, згідно з яким адміністративно-правові засади певної діяльності поділяються на зовнішньоорганізаційні та внутрішньоорганізаційні, є логічно вмотивованим і таким, що покликаний забезпечити повноту та структурованість відповідного наукового дослідження. Критерієм цього розмежування слід вважати спрямованість управлінського (організаційного) впливу та/або склад адміністративних правовідносин. Водночас варто відзначити, що окреслений підхід узгоджується із усталеними у теорії адміністративного права поглядами на сфери (рівні) поширюваності адміністративно-правового регулювання. З огляду на зазначене, вважаємо за доцільне застосувати таку диференціацію і для потреб нашого дослідження.

При цьому, зовнішньо- та внутрішньоорганізаційні адміністративно-правові засади за своєю природою, на наше переконання, насамперед є видовими (типовими) категоріями, а вже потім – окремими групами чи блоками. Тому за спрямованістю управлінського (організаційного) впливу та складом адміністративних правовідносин, що підлягають упорядкуванню, адміністративно-правові засади діяльності комунальних підприємств, установ, організацій ми поділяємо на два види (типи) – зовнішньоорганізаційні та внутрішньоорганізаційні.

Для з'ясування змісту виокремлених засад доцільно зупинитися на діяльнісній категорії «організація», яка за поточного контексту є базисною. Відповідно до довідникової літератури: 1) організація є поняттям, що: а) вказує на дію за значенням організувати, організовувати, організуватися, організовуватися; б) позначає особливості будови чого-небудь, структуру, комплекс заходів, зміст яких полягає в координації дій окремих елементів системи; 2) організовувати – це забезпечувати, влаштовувати що-небудь, вишукуючи для цього необхідні можливості; зосереджувати, мобілізувати, спрямовувати когось на що-небудь; чітко налагоджувати, належно впорядковувати що-небудь [1, с. 853]; 3) влаштовувати, впорядковувати є синонімами до слова організовувати [6, с. 286].

В. Малиновський зазначає, що організація, за одним із основних значень, є діяльністю органу, людини щодо створення стану впорядкованості цілісної системи – організаційною роботою. Окрім цього, вчений звертає увагу на те, що організація є об'єктивною передумовою здійснення процесу державного управління [8, с. 263]. На зв'язку організації з управлінською діяльністю наголошується й іншими науковцями, зокрема А. Манжулою [9, с. 162-163].

Таким чином, можемо узагальнити, що зовнішньоорганізаційні та внутрішньоорганізаційні адміністративно-правові засади певної діяльності: а) ґрунтуються на нормах адміністративного права та мають забезпечувальне призначення, тобто пов'язані зі створенням належних умов і регламентаційних основ для функціонування певних суб'єктів; б) стосуються заходів адміністративно-правового забезпечення, що мають управлінський характер і реалізуються уповноваженими органами (насамперед публічною адміністрацією) з метою врегулювання суспільних відносин, обумовлених діяльністю цільових суб'єктів, яка безпосередньо стосується предмету їх функціонування (зовнішній рівень) або питань внутрішнього влаштування (внутрішній рівень).

З метою з'ясування сутності виокремлених адміністративно-правових засад також необхідно звернути увагу на окремі дискусійні моменти, що мають місце при визначенні їх понять дослідниками. Так, попередньо нами наводилися підходи, згідно з якими зовнішньо- та внутрішньоорганізаційні засади розглядаються, зокрема, як комплекс визначених на нормативно-правовому рівні заходів або сукупність правовідносини. Проте адміністративно-правові засади, з огляду на відносно усталену практику серед науковців, варто сприймати як сукупність певних параметрів (характеристик), про що зазначалося на початку. При цьому зв'язок адміністративно-правових засад із заходами, які здійснюються уповноваженими суб'єктами, нами не заперечується, однак ці дві категорії ми не отожднюємо.

Що ж стосується правовідносин, то слід погодитися з думкою В. Пчеліна, який зазначає, що під час здійснення організації будуть виникати й розвиватися різні суспільні відносини, зокрема і суто організаційні, які можуть мати як внутрішньоорганізаційний, так і зовнішньоорганізаційний характер [11, с. 47]. Водночас фактичне здійснення організації будь-чого, у тому числі певної діяльності, досягатиметься шляхом визначення відповідних адміністративно-правових засад або матиме місце за їх наявності, тобто на основі цих засад.

Таким чином, дотримуючись дефінітивної характеристики, наданої для адміністративно-правових засад діяльності комунальних підприємств, установ, організацій, видається за можливе запропонувати наступні розуміння їх видових категорій:

1) зовнішньоорганізаційні адміністративно-правові засади діяльності комунальних підприємств, установ, організацій – це сукупність закріплених у нормах адміністративного права комплексних регламентаційних характеристик щодо механізмів практичної реалізації функціональних напрямків, що складають предмет діяльності цих суб'єктів та обумовлюють їх взаємодію із широким спектром інституцій, насамперед суб'єктами публічного адміністрування;

2) внутрішньоорганізаційні адміністративно-правові засади діяльності комунальних підприємств, установ, організацій – це сукупність закріплених у нормах адміністративного права комплексних регламентаційних характеристик щодо внутрішнього влаштування (устрою) цих суб'єктів та відомчого управлінського процесу, що здійснюється їх власними органами управління зсередини з метою забезпечення належного інституційного функціонування (налагодження оптимальних організаційних зв'язків).

Разом з цим? існує необхідність з'ясування змісту (структурного наповнення) вищевказаних засад.

Як уже зазначалося, серед вчених-адміністративістів поширеним є підхід, відповідно до якого адміністративно-правові засади розглядаються з позиції системності, тобто як набір певних параметрів (характеристик, елементів, складових тощо). Так, приміром, Д. Заброра у змісті загальної категорії «адміністративно-правові засади» виокремлює категоріальний, нормативний, інституційний, інструментально-технологічний елементи [4, с. 49]; О. Мердова, О. Цуркан адміністративно-правові засади професійного навчання поліцейських розглядають з позиції категоріального, нормативного, інституційного й організаційного елементів [10, с. 16]; Д. Дронік до системи характеристик, що складають адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції, відносить нормативно-правові засади, характеристику адміністративно-правового статусу (інституційний складник), організаційні засади (інструментно-методологічна характеристика) [2, с. 44-45]; В. Залужний вказує, що адміністративно-правові засади дисциплінарної відповідальності військовослужбовців об'єктивуються на нормативно-правовому, суб'єктному та організаційно-управлінському рівні [5, с. 100].

Водночас розуміння змісту (структурного наповнення) зовнішньо- та внутрішньоорганізаційних адміністративно-правових засад, навіть попри подібність вищевказаних підходів, серед науковців є неоднозначним.

А. Манжула до найбільш важливих зовнішньоорганізаційних засад діяльності науково-дослідних установ відносить: а) те, що органи влади шляхом прийняття відповідних нормативно-правових актів утворюють, реорганізують, ліквідовують, а також визначають статус таких установ та інших пов'язаних з ним суб'єктів; б) фінансове, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення діяльності науково-дослідних установ; в) взаємодію даних установ з органами державної влади [9, с. 231]. Стосовно ж внутрішньоорганізаційних засад учений вказує про відсутність серед дослідників єдиного бачення кола цих засад і робить висновок, що незалежно від того, як той чи інший автор підходить до визначення переліку зазначених засад, у більшості випадків вони стосуються таких основних питань: а) мета, завдання та напрямки діяльності; б) внутрішня організаційна структура суб'єктів, які здійснюють певну діяльність та компетенція їх окремих структурних ланок; в) порядок підготовки та здійснення діяльності за основними напрямками; г) проведення кадрової роботи; г) розподіл фінансів всередині, формування та використання матеріально-технічної бази [9, с. 270].

В. Русских до зовнішньоорганізаційних засад діяльності благодійних організацій відносить фінансове забезпечення, контрольну діяльність, взаємодію благодійних організацій із іншими суб'єктами, інформаційне забезпечення, а до внутрішньоорганізаційних – кадрове забезпечення; координаційну діяльність; планування; видання установчих документів; внутрішній контроль

[12, с. 111-112]. При цьому дослідник зауважує, що зазначені засади є основоположними, та наведений ним перелік не претендує на абсолютність і може бути доповнений іншими.

За таких обставин прослідковується, що при визначенні змісту зовнішньо- та внутрішньоорганізаційних адміністративно-правових засад науковці (зокрема, А. Манжула, В. Русских), на відміну від тих, хто розглядав адміністративно-правові засади у цілому (зокрема, Д. Заброда, О. Мердова, О. Цуркан, Д. Дронік), ведуть мову не про набір певних параметрів (характеристик, складових тощо), а про конкретні напрямки чи види діяльності. Ми ж дотримуємося наскрізного розуміння адміністративно-правових засад як набору певних параметрів (характеристик), що і складають їх зміст.

Водночас, враховуючи вищевикладений матеріал, убачається, що деякі параметри (характеристики) є універсальними, тобто можуть бути визначені як у контексті зовнішньоорганізаційних, так і внутрішньоорганізаційних адміністративно-правових засад діяльності. Насамперед маються на увазі нормативно-правова й інституційна характеристики. У свою чергу інші параметри (характеристики), що складатимуть зміст адміністративно-правових засад першого чи другого виду доцільно сприймати як спеціальні. Отже, на основі проведеного розгляду видається за можливе визначити, що:

1) зовнішньоорганізаційні адміністративно-правові засади діяльності комунальних підприємств, установ, організацій змістовно (структурно) представлені:

- нормативно-правовою характеристикою (складова, якою окреслюються правові основи зовнішньої (предметно-функціональної) діяльності досліджуваних юридичних осіб, сукупність норм адміністративного права, що знайшли формальне вираження у відповідних нормативно-правових актах);

- інституційною характеристикою (складова, що стосується системи суб'єктів адміністративного права, які здійснюють управлінський (організаційний) вплив на зовнішню (предметно-функціональну) діяльність досліджуваних юридичних осіб та/або безпосередньо вступають з ними у певні адміністративні правовідносини з цих питань);

- характеристикою зовнішніх взаємовідносин і процедур взаємодії (складова, якою визначається стан (режим) організаційних зв'язків і відносин досліджуваних юридичних осіб із суб'єктами інституційної складової);

- предметно-функціональною характеристикою (складова, якою крізь призму адміністративно-правового регулювання окреслюються функціональні напрямки, що складають предмет діяльності досліджуваних юридичних осіб);

- характеристикою матеріально-технічного та фінансового забезпечення (складова, що стосується механізмів ресурсного забезпечення досліджуваних юридичних осіб);

- гарантійно-забезпечувальною характеристикою (складова, що окреслює адміністративно-правові механізми захисту прав і законних інтересів для досліджуваних юридичних осіб);

2) внутрішньоорганізаційні адміністративно-правові засади діяльності комунальних підприємств, установ, організацій змістовно (структурно) представлені:

- нормативно-правовою характеристикою (складова, якою окреслюються правові основи внутрішнього функціонування досліджуваних юридичних осіб, сукупність норм адміністративного права, що знайшли формальне вираження у відповідних нормативно-правових актах);

- інституційною характеристикою (складова, що визначає систему суб'єктів внутрішнього адміністрування та менеджменту);

- структурно-штатною характеристикою (складова, що стосується способу внутрішнього влаштування/устрою);

- характеристикою управління персоналом (складова, якою окреслюються адміністративно-правові механізми вирішення кадрових питань);

- характеристикою системи внутрішнього контролю (складова, якою охоплюються адміністративно-правові заходи, що впроваджуються задля запобігання, виявлення та припинення певних організаційних чи функціональних недоліків);

- фінансово-ресурсною характеристикою (складова, що стосується організації використання та розподілу фінансового й іншого ресурсу в межах відповідного комунального підприємства, установи, організації).

Висновки. Таким чином, можемо підсумувати, що за результатами проведеного розгляду з'ясовано сутність адміністративно-правових засад діяльності комунальних підприємств, установ,

організацій на основі їх видової диференціації. У цьому контексті підтримано підхід, а також відзначено його обґрунтованість, згідно з яким адміністративно-правові засади певної діяльності поділяються на зовнішньоорганізаційні та внутрішньоорганізаційні. Додатково визначено, що критерієм цього розмежування є спрямованість управлінського (організаційного) впливу та/або склад адміністративних правовідносин.

Зовнішньо- та внутрішньоорганізаційні адміністративно-правові засади певної діяльності ґрунтуються на нормах адміністративного права та мають забезпечувальне призначення, тобто пов'язані зі створенням належних умов і регламентаційних основ для функціонування відповідних суб'єктів. Водночас вони стосуються заходів, що мають управлінський характер і реалізуються уповноваженими органами (насамперед публічною адміністрацією) з метою врегулювання суспільних відносин, обумовлених діяльністю цільових суб'єктів, яка безпосередньо стосується предмету їх функціонування (зовнішній рівень) або питань внутрішнього влаштування (внутрішній рівень).

З позиції конкретизованої дефінітивної характеристики:

– зовнішньоорганізаційні адміністративно-правові засади діяльності комунальних підприємств, установ, організацій – це сукупність закріплених у нормах адміністративного права комплексних регламентаційних характеристик щодо механізмів практичної реалізації функціональних напрямків, що складають предмет діяльності цих суб'єктів та обумовлюють їх взаємодію із широким спектром інституцій, насамперед суб'єктами публічного адміністрування;

– внутрішньоорганізаційні адміністративно-правові засади діяльності комунальних підприємств, установ, організацій – це сукупність закріплених у нормах адміністративного права комплексних регламентаційних характеристик щодо внутрішнього влаштування (устрою) цих суб'єктів та відомчого управлінського процесу, що здійснюється їх власними органами управління зсередини з метою забезпечення належного інституційного функціонування (налагодження оптимальних організаційних зв'язків).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Уклад., голов. ред. В. Бусел. К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
2. Дронік Д. Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції в Україні: дис... докт. філософ.: 081 Право. Кропивницький, 2023. 241 с.
3. Енциклопедичний словник з державного управління / за ред. Ю. Ковбасюка, В. Трощинського, Ю. Сурміна. Київ: НАДУ, 2010. 820 с.
4. Заброра Д. Адміністративно-правові засади: сутність та зміст категорії. *Адміністративне право і процес*. 2013. № 2 (4). С. 45-51.
5. Залужний В. Адміністративно-правові засади дисциплінарної відповідальності військовослужбовців Збройних Сил України: поняття, особливості юридичної природи та змісту. *Право та державне управління*. 2022. № 2. С. 95–102.
6. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. 5-те вид., доопрацьоване і доповнене. Львів: БаК, 2014. 530 с.
7. Коваль М. Зміст та сутність адміністративно-правових засад функціонування митниць. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2018. № 50 (3). С. 157–161.
8. Малиновський В. Державне управління: навчальний посібник. Вид. 2-ге, доп. та перероб. Київ: Атіка, 2003. 576 с.
9. Манжула А. Адміністративно-правові засади організації діяльності науково-дослідних установ в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. ХНУВС. Харків, 2016. 428 с.
10. Мердова О., Цуркан О. Адміністративно-правові засади професійного навчання поліцейських: монографія. Київ: Дакор, 2020. 186 с.
11. Пчелін В. Організація адміністративного судочинства України: правові засади: монографія. Харків: У справі, 2017. 488 с.
12. Русских В. Адміністративно-правові засади діяльності благодійних організацій: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. НАВС. Київ, 2015. 202 с.